

Session 2
**Ministeriet for Grøn
Trepark fortæller om
mål og rammer for
kommunernes
arbejde**

16. december 2024

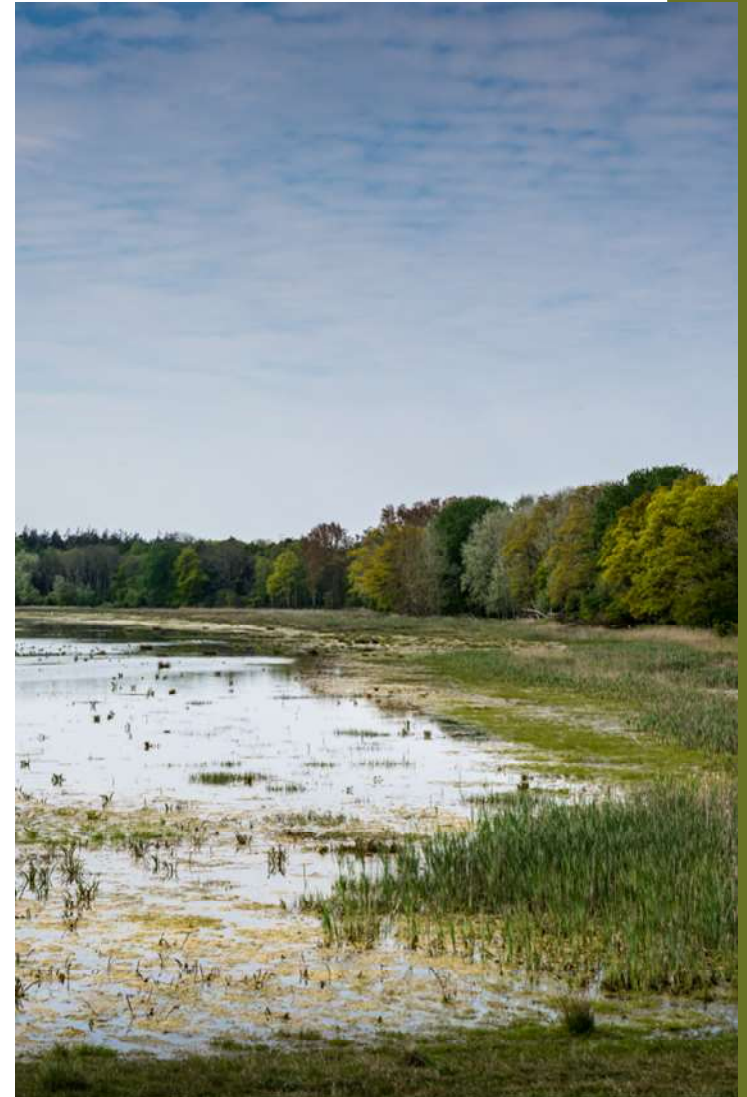

Ministeriet for
Grøn Trepark

KL

Dagsorden

1. De lokale treparter
2. Kommunernes opgaver omlægningsplaner
3. Opfølgning og fremdrift
4. Tidsplan
5. Kommunernes værktøjskasse

2. Kommunernes opgaver

Udarbejde omlægningsplaner med deadline ultimo 2025

Omlægningsplanerne kan bestå af realiserbare projekter i alle stadier

---

Omlægningsplanen er dynamisk og skal løbende holdes opdateret i MARS, herunder også ift. input fra kystvandråd

---

Sammentænke omlægningsplanerne med den øvrige kommunale planlægning

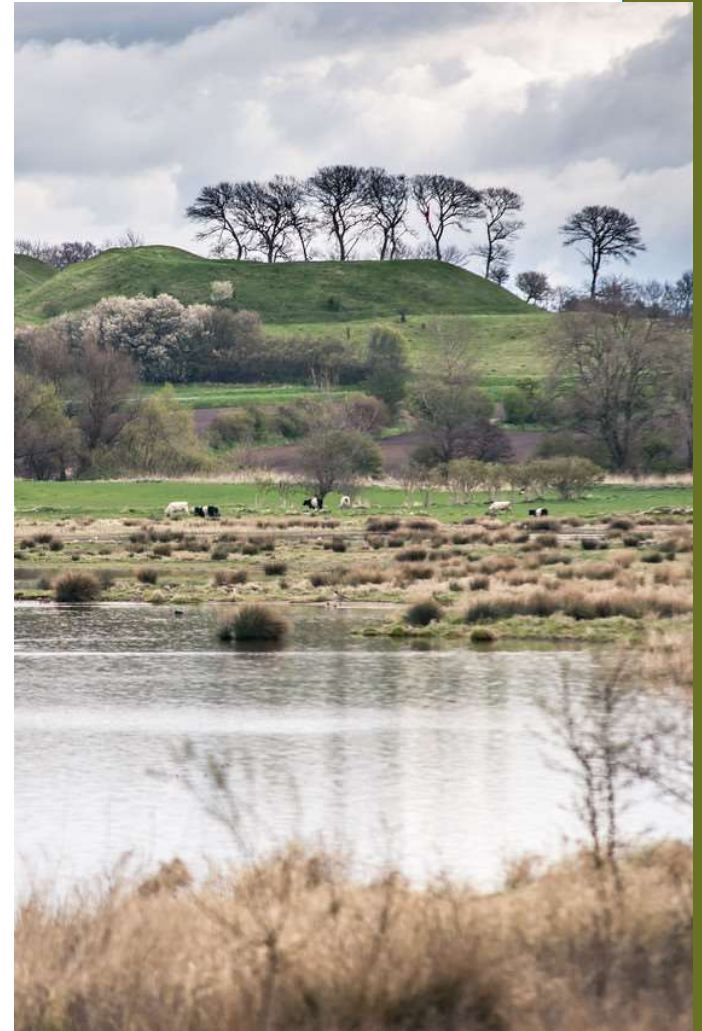

Sikre fremdrift, bl.a. ved at sikre klare rammer for hvilken projekterejere (Naturstyrelsen, udtagningskonsulenter, kommuner og lodsejere), der er ansvarlig for hvilke projekter.

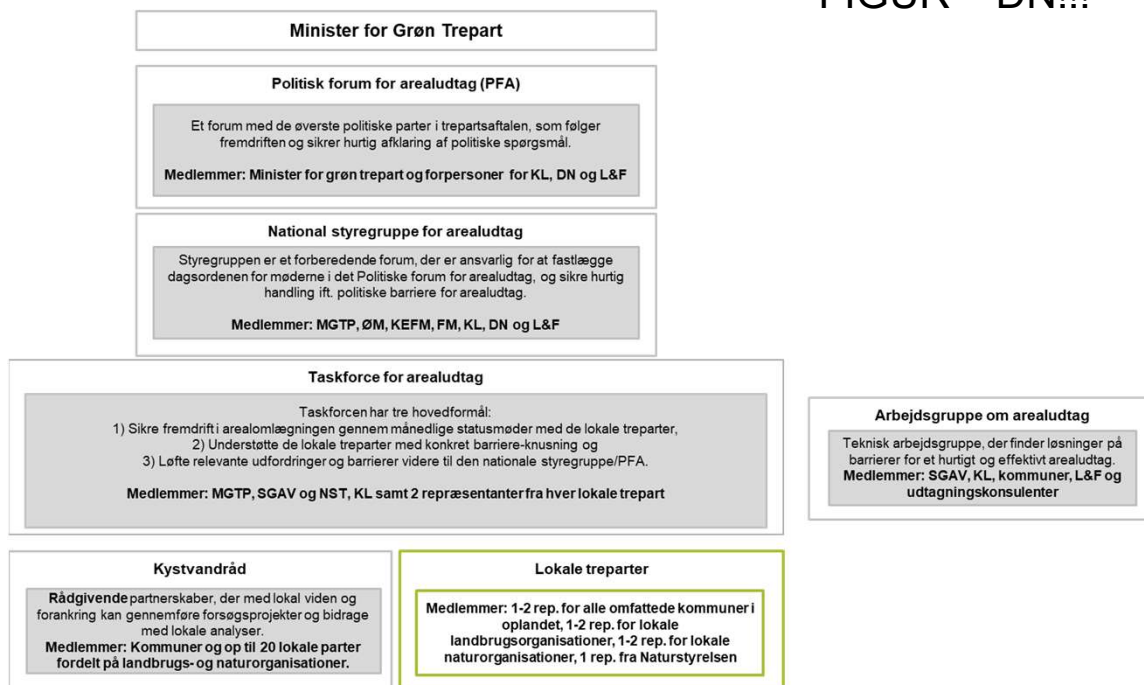
Deltage i møder i Taskforce for Arealudtag, herunder afrapportering på fremdrift og barrierer.

---

3. Organisering af den lokale forankring

HUSK AT OPDATERE
FIGUR – DN!!!

4. Vigtige nedslag i tidsplan for 2025

December 2024

- Vandområdeplanen sendes i høring

Februar 2025

- Formands- og sekretariatskommune er udpeget
- De lokale treparter er nedsat
- Første møde med Taskforce for arealudtag

Juli 2025

- De første skitseprojekter er oprettet og i it-systemet MARS.

Januar 2025

- Ministeriet sender startpakke til de lokale treparter og til kommunerne
- [Call-center og postkasse åbner i SGAV]
- MARS lanceres inkl. vejledning og opstartsmøder (ultimo)

Foråret 2025

- Opdateret retentionskort og braklægningspunkt lægges i MARS

December 2025

- Omlægningsplanerne principvedtages i kommunalbestyrelserne

MARS

Multifunktionel Areal RegiStrering

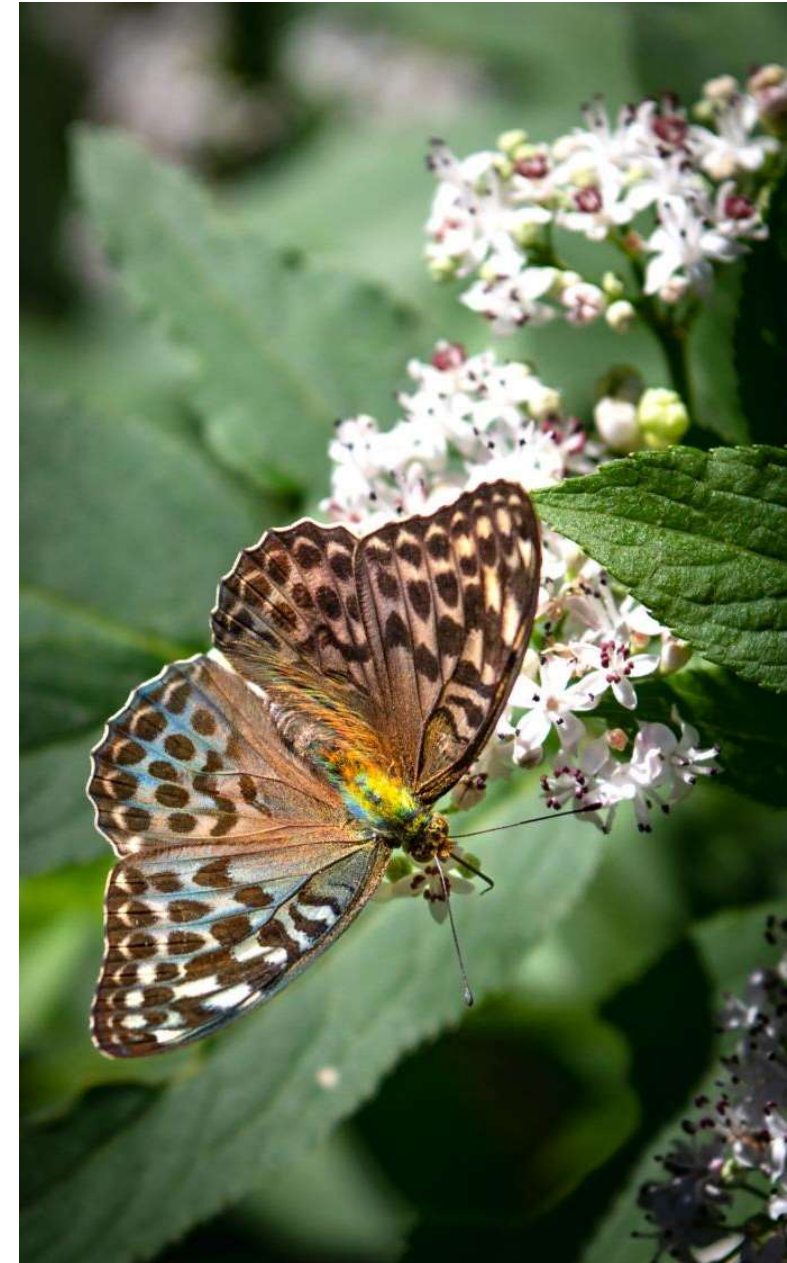
- Én indgang til kvælstof- og udtagningsindsatsen
- Det nye værktøj til Omlægningsplanerne
- Og meget mere ...

Hvad er MARS?

Den korte version:

- Multifunktionel Areal RegiStrering
- MARS er en digital platform til:
  1. registrering af arealanvendelse i det åbne land
  2. screening og ansøgning af konkrete arealprojekter (udtagning, skovrejsning, mv.) → One Stop Shop
  3. udarbejdelse af omlægningsplaner
- Bygger videre på kendte platforme, kort og projekter (fx udtagningskort.dk og projekt online-VOP).

Januar 2025: MARS, version 1

- Et screeningsmodul der er tilgængeligt for alle og kan bruges til at foretage screening af et areals udtagningspotentiale.
- Et planlægningsmodul som er et værktøj til udarbejdelse af om-lægningsplaner. Her kan man fx oprette skitseprojekter og bestemmes effekter. Det kræver login at få adgang til modulet.
- Et statusmodul der viser status på udtagnings- og kvælstof-indsatsen samt skovrejsning; nationalt og lokalt.

Marts 2025, version 2

- Et ansøgningsmodul hvor ansøger (kommune, privat eller Naturstyrelsen) kan indtegne og holde styr på egne projekter.

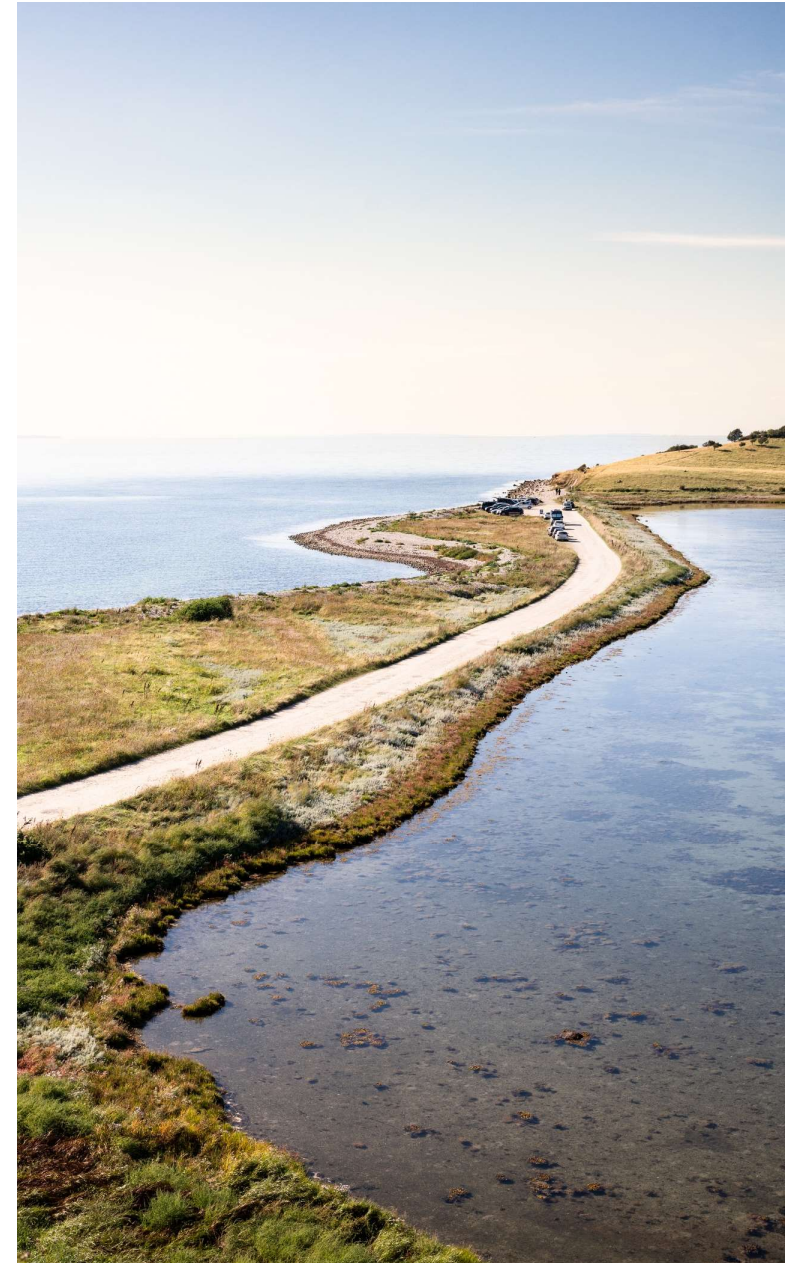

MARS – hvilke effekter følges hvordan?

- MARS registrerer automatisk projekternes effekter på **kvælstof**, udtagning af **kulstofrige lavbundsjord** samt **skovrejsning**.
- Dermed kan man følge hvordan den lokale omlægningsindsats bidrager til de nationale målsætninger.

Kvælstof:

- MARS opgør automatisk kvælstofeffekten af de lokale treparters planer og projekter i hydrologisk sammenhængende områder (kystvandsgrupper), der består af deloplande. Effekterne sammenholdes med indsatsbehovet i samme områder.
- Herved sikres sammenhæng til de genbesøgte vandplaner for 3. planperiode.
- SGAV følger løbende status for kvælstofindsatsen i forhold til indsatsbehovet i kystvandsgrupperne og oplyser de lokale trepartar herom. Kommunerne kan også selv tilgå status på kvælstofindsatsen og påvirke denne med yderligere arealomlægning.

Omlægningsplaner i MARS

- Hver af de 23 lokale treparter planlægger og gennemfører omlægningsindsatsen indenfor den enkelte treparts geografi - i tæt samarbejde mellem parterne.
- Ansøgte projekter og skitseprojekter indtastes løbende i MARS og samles i en **omlægningsplan** for den enkelte trepart.
- Ultimo 2025 godkender og afleverer hver lokal trepart en omlægningsplan. Planen viser de planlagte indsatser i den enkelte lokale trepart og effekterne heraf.
- Den andel af planen, der angår den enkelte kommune, principgodkendes af kommunalbestyrelsen.
- Ved godkendelsen oplyses kommunerne om status for målopfyldelse for **kvælstof** i de lokale kystvandgrupper og deloplande.
- Medio 2026 gøres der status over antallet af tilsagn til projekter for at kunne fastlægge markreguleringen for 2027.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

MARS

MARS står for Multifunktional Arealanvendelses Registrering og er Miljøstyrelsens samlede datagrundlag for styring af arealanlægning i Danmark.

MARS er et planlægningsværktøj der beskriver effekterne af forskellige scenarier for arealanvendelse, som vedrører kvælstof, CO2, natur og biodiversitet, drikkevandsbeskyttelse mv. Du kan anvendes værktøjet til screening af et areal uden log in, eller ved at oprette et projekt med log in. Værktøjet skal understøtte den nationale og lokale planlægning af arealanvendelse i Danmark.

Screening

Planlægning

Ansøgning

Status

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Om ArealAnvendelse   Cookie politik

← Tilbage til forside

Screening

Resultat af screening

Indgang til planlægningsmodul

MARS
Danmarks Miljøstyrelse

Om MARS   Vejledning

8.644 tons   10.400 tons

116.128 ha   140.000 ha   88.716 ha   250.000 ha

Planer

DK1.1 - Nordlige Kattøst, Skagerak

DK1.2 - Limfjorden

MARS
Danmarks Miljøstyrelse

Om MARS   Vejledning

Overblik

Find omlægningsplan, kommune eller VOS

Følg med i den nationale arealoplægning

Mest god og meget kort beskrivelse af hvad MARS er og hvad brugeren kigger på. Brugeren vil selvfølgelig ikke læse det, men de vil derimod bare klikke på ting som brugere oftest gør.

Omlægnings effekt

N	Kvælstofeffekt	Udtagnings effekt	Overblik
8.528 tons	82%	76%	96%
10.400 tons		100.400 ha	9.600 ha

Seneste højdepunkter

- Mest bidragende til udtagnings effekten → Norddjurs Kommune
- Største areal udtaget til skovrejsning → Frederiksberg Kommune
- Første godkendte omlægningsplan → DK1.17 Furesø
- Største areal → 1.617,42 ha

← Tilbage til forside

Opret projekt

Dit projekt vil blive oprettet som **Kilde**. Du kan se udvalgte og rolle detaljer efterfølgende.

Projekt navn

Indtast projektnavn

Vælg ordning

Klima-Lavbundsordningen
Miljøstyrelsen

Lavbundsprojekter
Landbrugsstyrelsen

Annuller   Opret projekt

Projekter

Alle   Søg efter projekter   Ændringsdato

Senderbjerg Enge Vandløb
Klima-Lavbundsordningen, Sønderjylland   Seneste ændring: 24-09-2024

Projekt 142
Klima-Lavbundsordningen, Sønderjylland   Seneste ændring: 22-06-2024

Projekt 117
Landbrugsprojekter, Sønderjylland   Seneste ændring: 18-09-2024

Nordtåle vandløb
Klima-Lavbundsordningen, Sønderjylland   Seneste ændring: 12-06-2024

Opret nyt projekt

MARS 1.0 består af
3 moduler

Screening

Planlægning

Status

MARS
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

← Tilbage | Screening

Screening

Her kan du foretage en screening af et område og se hvilke ordninger der er bedst passer ud fra det valgte område.

Geometri
Geometri
180 ha

Potentialer og analyse

Potentialer

Biodiversitet og natur
Dit projekt er bidrager til øget biodiversitet, større naturområder og naturtyper.
 Forslag til 30% beskyttede naturområder
 Beskyttede naturtyper (53)

Næringsstoffer
Dit projekt er i bidrager med at tilbageholdelse af næringsstoffer.
 Kvælstofretention

CO₂ potentialer
Dit projekt er i bidrager med CO₂ reduktion.
 Kulstof2022
 Kulstof 2022.3-6% tarv

MARS 1.0 består af
3 moduler

Screening

Planlægning

Status

Omlægningsplaner

Indgang til planlægningsmodul via kystvandgrupperne

Se mere ▾

Planer

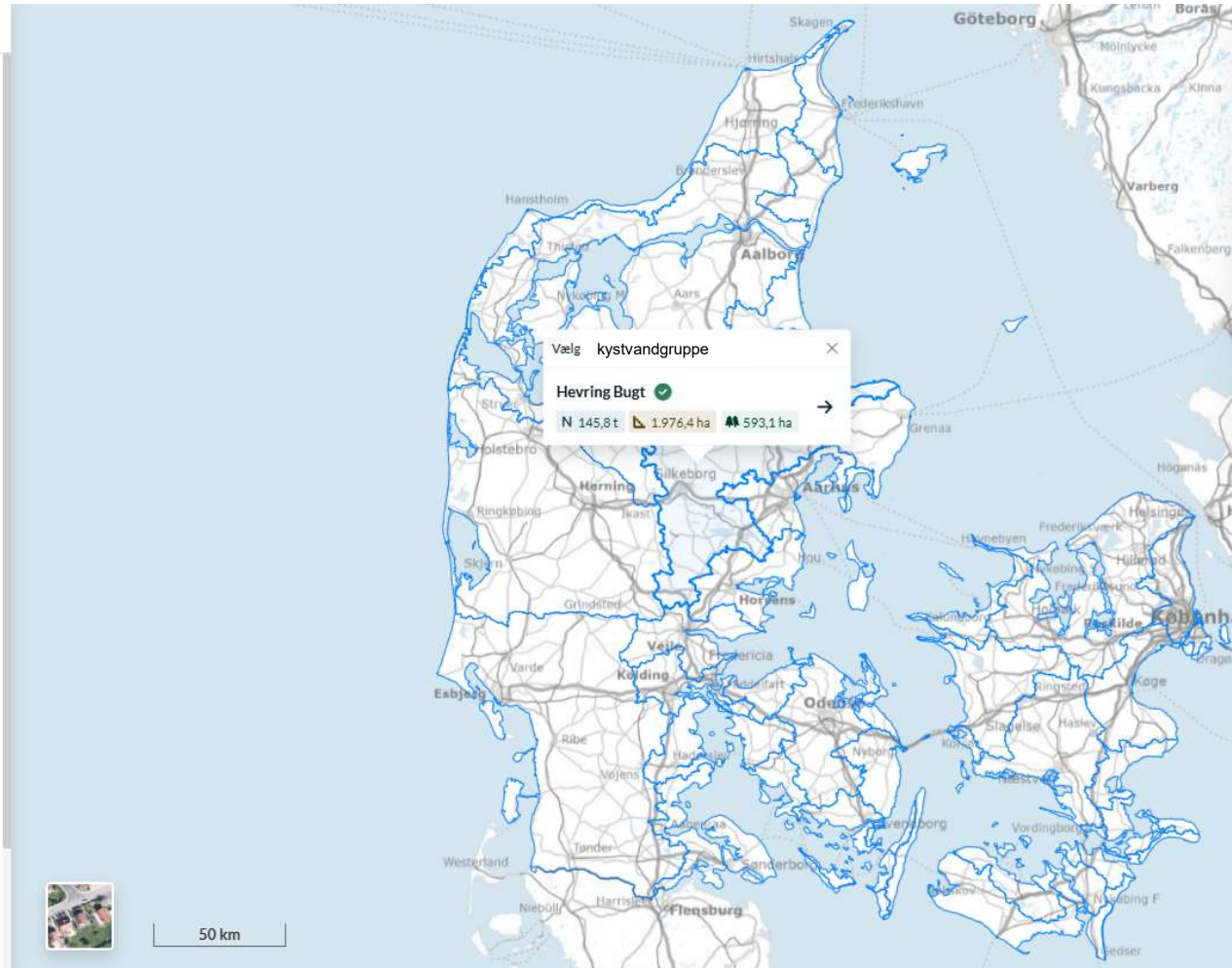
37 omlægningsplaner

Søg efter: kystvandgrupp
e

Titel ↓

Anholt ✓
N 140,5 t 211,7 ha 0 ha

Det sydfynske Øhav
N 12,5 t 0 ha 0 ha

Potentialer og analyse

Effekt

N Kvælstofeffekt

4,2 tons

Udtagningseffekt

47,2 ha

Skovrejsningseffekt

0 ha

Medtag dette projekt
Projektet medregnes i planen

Virkemiddel

Kvælstofvådområder
90 kgN/ha - 1

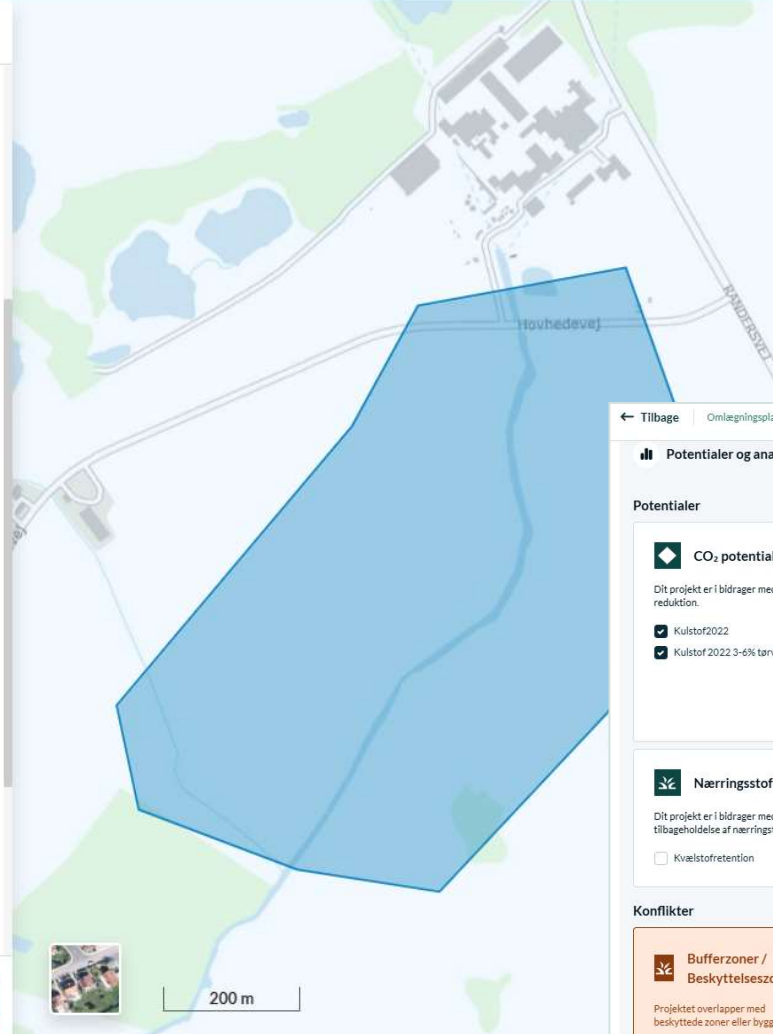
N 4,2 t Udtagningseffekt 47,2 ha Skovrejsningseffekt 0 ha

Tilskudsordning

Kvælstofvådområder
Du kan søge tilskud til at lave et...

Kvælstofvådområder

Slet projekt

← Tilbage | Omlægningsplaner / Hevring Bugt / Test_sbn

Potentialer og analyse

Potentialer

CO₂ potentialer
Dit projekt er i bidrager med CO₂ reduktion.
 Kulstof2022
 Kulstof 2022 3-6% tørv

Biodiversitet og natur
Dit projekt er bidrager til øget biodiversitet, større naturområder og naturtyper.
 Beskyttede naturtyper (S3)
 Biodiversitetsprioriteringskort
 Forslag til 30% beskyttede naturområder

Næringsstoffer
Dit projekt er i bidrager med at tilbageholdelse af næringsstoffer.
 Kvælstofretention

Konflikter

Bufferzoner / Beskyttelseszoner
Projektet overlapper med beskyttede zoner eller byggeplaner.
 Skovbyggeplaner

Eksempel på visning af et skitseprojekt i en omlægningsplan

Kvælstofeffekt beregnes automatisk vha. nøgletal indtil en konkret beregning for foreligger til et ansøgt projekt.

For alle skitseprojekter foretages en screening af potentialer og mulige konflikter

Projektområde

 Geometri

Projektområde
211,3 ha

Effekt

 Kvälstofeffekt

8,5 tons

 Udtagningsikon

211,3 ha

 Skovrejsningseffekt

0 ha

 Virkemiddel

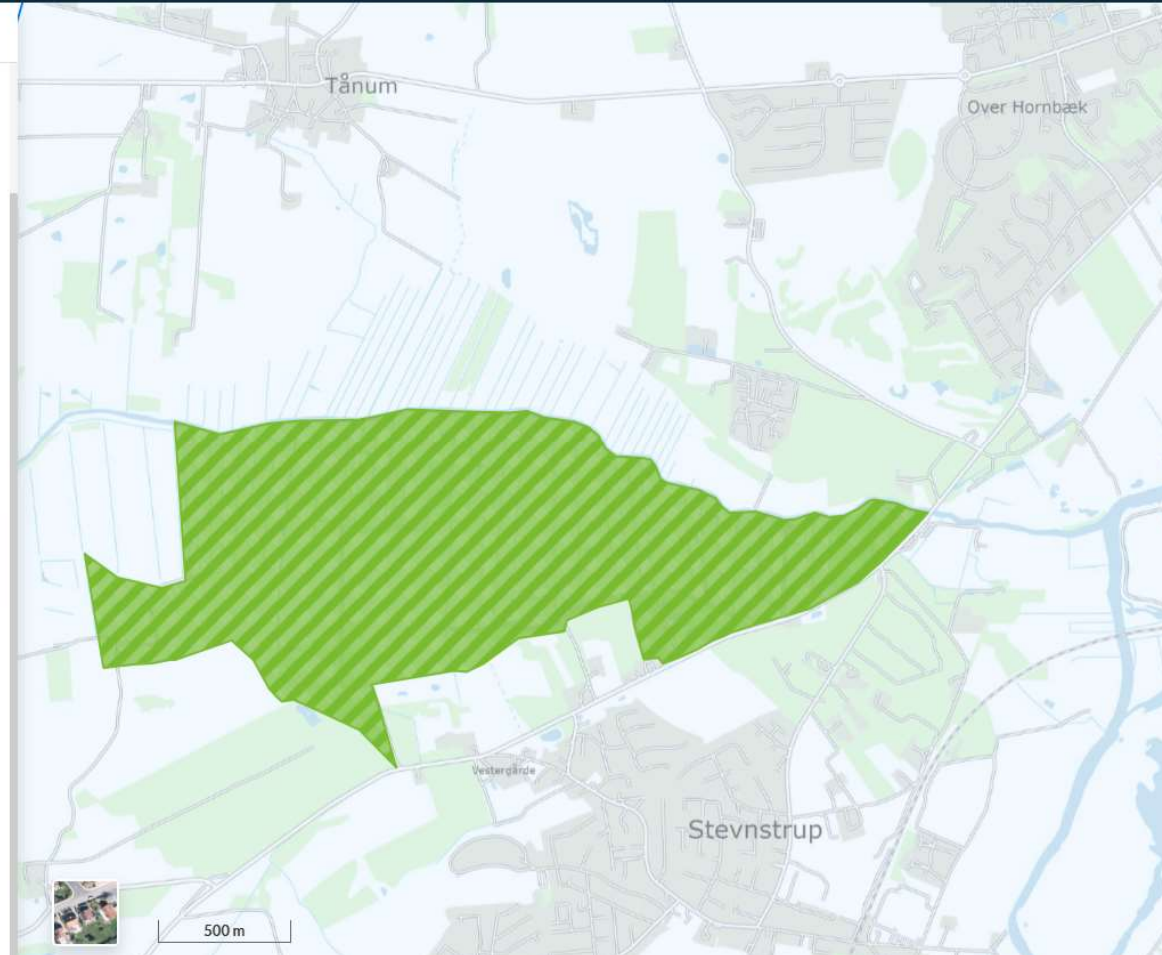
 Lavbundsprojekter
40 kgN/ha · 1

N 8,5 t 211,4 ha 0 ha

 Tilskudsordning

 Lavbundsprojekter
Du kan søge tilskud til...

 Lavbundsprojekter ⓘ

Eksempel på visning af et eksisterende projekt med tilsagn i en tilskudsordning

For ansøgte projekter anvendes nøgletal frem til etableringstilsagn, hvor projektet opdateres med projektspecifik beregnet kvælstofeffekt

SGAV sørger for, at alle ansøgte projekter med tilsagn fremgår af MARS

MARS 1.0 består af
3 moduler

Screening

Planlægning

Status

MARS
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Overblik | **Kvælstofindsats** | Udtagningsindsats | Skovrejsningsindsats

Find omlægningsplan, kommune eller grøn trepart

National status
900 tons | 10.400 tons

Indsats seneste 12 måneder

Projekt overblik
597 projekter
Etableret (1 projekt) | Forundersøgt (0 projekter) | Tilsagn (596 projekter)

Kystvandgruppe rapport

Virkemiddel

- Alle: 899 tons (100%)
- Ekstensivering: 0 tons (0%)
- Kvælstofvådområder: 324 tons (36%)
- Lavbundsprojekter: 517 tons (57%)
- Minivådområder: 7 tons (0%)
- Skovrejsning: 50 tons (5%)
- Øvrige: 0 tons (0%)

Projektstatus

0 tons | 227 tons

Limfjorden

  - N** Kvælstofindsats: 227 tons
  - Udtagningsindsats: 5.221 ha
  - Skovrejsningsindsats: 68 ha
  - Antal projekter: 70 tilsagn, 0 forundersøgt, 0 etableret

Gå til detaljeret visning

Overblik

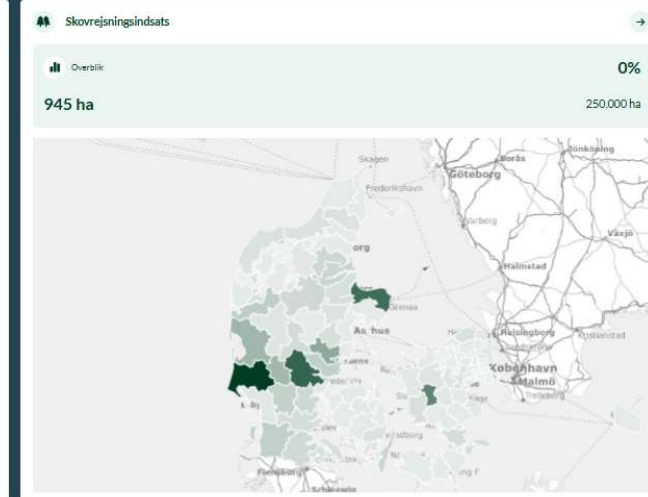
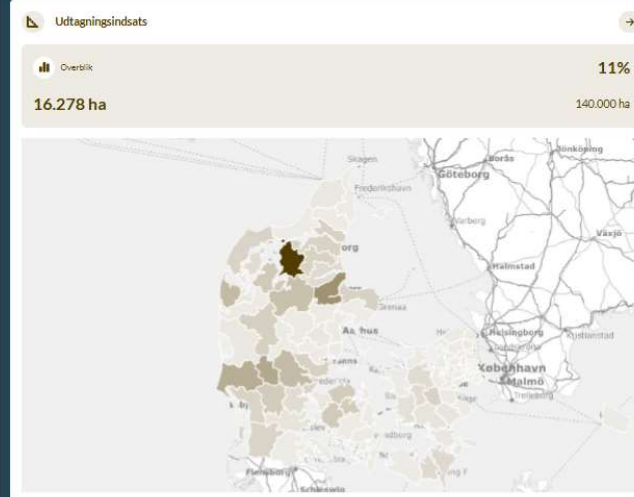
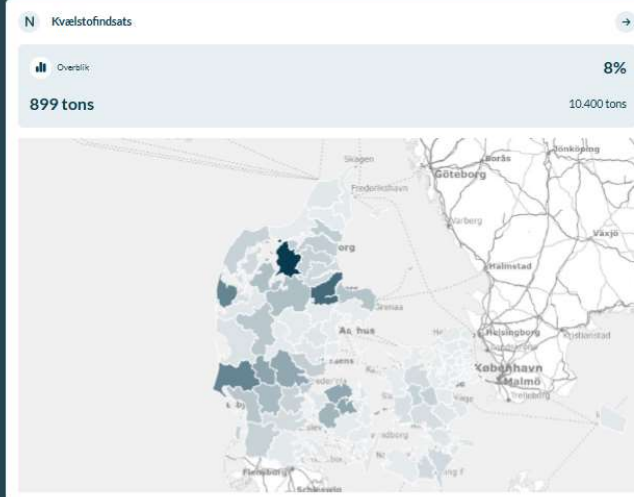
Find om-lægningsplan, kommune eller grøn trepart

Følg med i den nationale arealomlægning

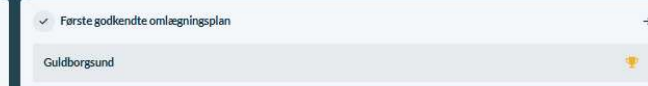
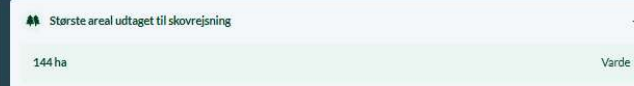
Meget god og meget kort beskrivelse af hvad MARS er og hvad brugeren kigger på. Brugeren vil selvfølgelig ikke læse det, men de vil derimod bare klikke på ting som brugere oftest gør.

Herudover er der tilføjet noget mere tekst som ikke giver mening, men det fylder pænt på siden. Denne tekst er fiktiv og lang for at illustrere hvad en lang tekst kunne være.

Omlægningseffekt

Seneste højdepunkter

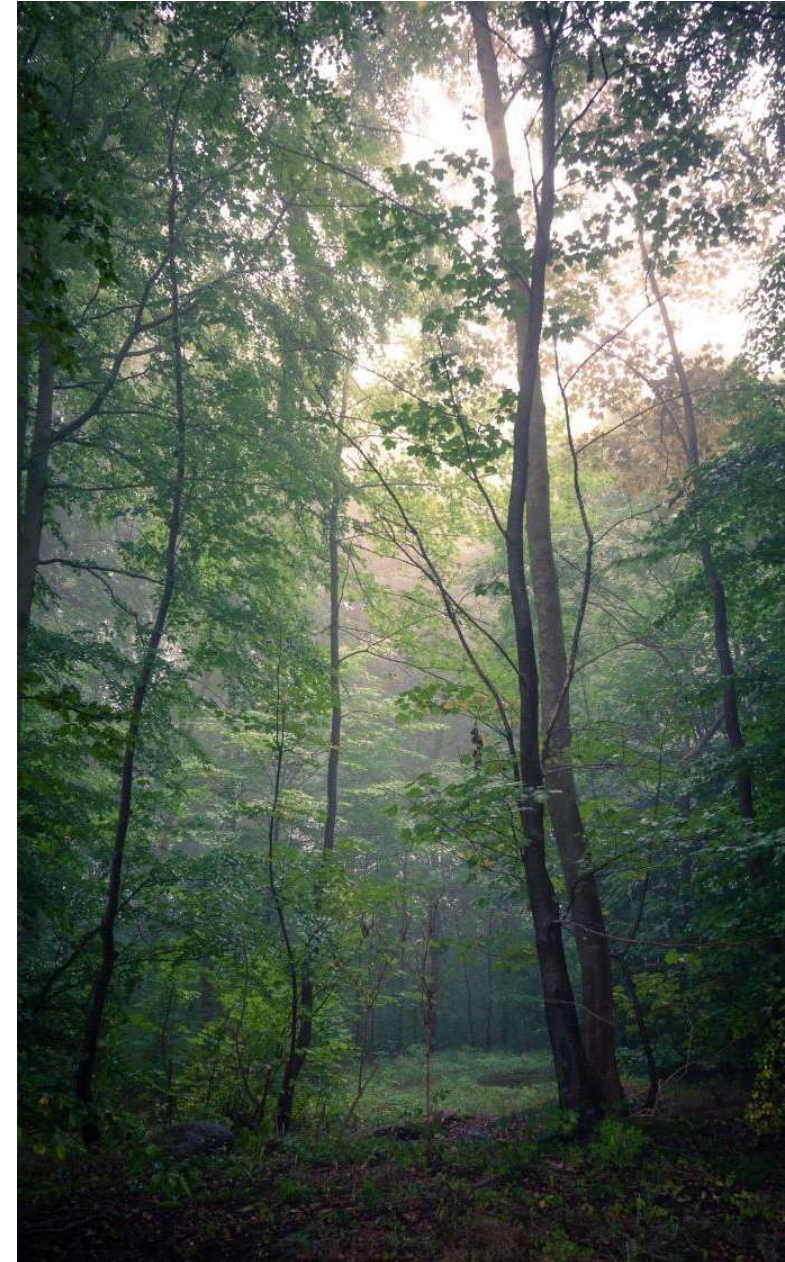
MARS – kommende versioner

Første versioner i 2025

- Fokus på håndtering af projekter, omlægningsplaner, ansøgningsmodul, godkendelsesproces mv.

Senere versioner:

- Implementering af nye elementer/ordninger: akutpakke, skovrejsning, mv.
- Løbende udvikling af funktionalitet - bl.a. multikriterieanalyser, prioriteringsværktøjer, scenarieberegninger, digital tvilling mv.
- Målet: det centrale værktøj for planlægning i de åbne land, herunder én indgang til arealindsatser, der bidrager til DK's forpligtelser på natur- og miljøområdet (fx vandrammedirektiv, naturgenopretning mv.)

Program fortsat...

- 12.35   Frokost i foyer ved konferencesalen
13.25   Plenumprogram starter igen

Fremtidens
Grønne Danmark

Baggrund

Omlægningsplaner - Projektdata i MARS 1.0

SGAV indlæser data fra allerede ansøgte projekter, så de ligger klar i omlægningsplanerne i januar 2025.

Projekter der er ansøgt under VP1 og VP2 (2015-2022) vises i MARS (kvælstofeffekter følger i 2025).

Projekter der er ansøgt under VP3 (2022-2027) findes som polygoner med kvælstofeffekt og tæller med i omlægningsplanerne

Virkemiddel	Tilskudsordning
Skitseprojekter	Projekter med tilsagn
Kvælstofvådområder	Kvælstofvådområder
Lavbund	Lavbundsprojekter
	Klima-lavbundsprojekter
	Klima-lavbundsprojekter (NST)
Ekstensivering	Ekstensivering
Minivådområder	Minivådområder
Skovrejsning	Privat skovrejsning
Øvrige	Fosforvådområder
	Restaurering af Ådale

Kladde

Version 10 (09-12-2024) ▾

Hevring Bugt

N Samlet kvælstofeffekt

340,3 tons

246,9 tons

- Ekstensivering: 2,1 t (0,6%)
- Kvælstofvådområder: 245,1 t (72%)
- Lavbundsprojekter: 61,6 t (18,1%)
- Minivådområder: 0,1 t (0%)
- Skovrejsning: 31,4 t (9,2%)
- Øvrige: 0 t (0%)

Samlet udtagningseffekt

4.206,4 ha

- Ekstensivering: 50,8 ha (1,2%)
- Kvælstofvådområder: 2.722,8 ha (64,7%)
- Lavbundsprojekter: 1.432,9 ha (34,1%)
- Øvrige: 0 ha (0%)

Samlet skovrejsningseffekt

593,1 ha

- Skovrejsning: 593,1 ha (100%)

Detaljer

Status

Opret forslag

